



Česká školní inspekce

Karlovarský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

1. mateřská škola, Františkovy Lázně, Česká 350

Česká 350, 351 01 Františkovy Lázně

Identifikátor školy: 600 066 185

Termín konání inspekce: 25. a 26. května 2004

Čj.:	e2-1077/04-1147
Signatura:	oelax122

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu;
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu;
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole.

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Předškolní zařízení je od 1. července 1994 příspěvkovou organizací. Sdružuje mateřskou školu s kapacitou 150 dětí a jídelnu mateřské školy s kapacitou 150 jídel. Zřizovatelem je Město Františkovy Lázně, Nádražní 208, 351 01 Františkovy Lázně.

Čtyřtřídní mateřská škola je umístěna v typizované stavbě, původně postavené pro účely společného zařízení jesle – mateřská škola. V průběhu let byla budova upravena tak, aby vyhovovala podmínkám a provozu mateřské školy. Její poloha je výhodná, je mimo hlavní komunikaci a rodičům je snadno dostupná. Poskytuje dětem celodenní péči. V provozu je od 6:00 do 16:00 hodin.

K začátku školního roku bylo k docházce zapsáno celkem 100 dětí. V době konání inspekce jich bylo zapsáno 104. Z tohoto počtu je pět dětí s odloženou školní docházkou o jeden rok. K nepravidelné docházce je přihlášeno sedm dětí, z toho je jedno mladší tří let. Všechny třídy jsou věkově smíšené.

Mateřská škola pracuje podle vlastního vzdělávacího programu nazvaného KLUB-KO 2003. Filosofii tohoto programu je zajišťování zdravého životního stylu a rozvíjení pozitivních vztahů mezi lidmi. Do výchovně-vzdělávací koncepce je zahrnuta také činnost kroužků (výtvarný, hudebně-pohybový, hra na flétnu, aerobní cvičení, vodní hrátky, jóga, ranní hrátky pro sourozence) a kulturní aktivity školy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Během inspekční činnosti byla sledována práce čtyř učitelek včetně ředitelky. Tři z nich splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené právním předpisem, jedna učitelka nemá předepsanou kvalifikaci. Má vzdělání v oboru vychovatelství ve výchovných zařízeních a v mateřské škole pracuje druhým školním rokem. V jedné třídě pracuje začínající učitelka. Ředitelka, která působila ve zdejší mateřské škole je učitelka, je ve funkci od 1. ledna 2003.

Rozvržení přímé výchovné práce u dětí je s ohledem na délku a potřeby provozu efektivní. Při obsazování tříd přihlížela ředitelka ke zkušenostem učitelek z praxe, jejich zaměření a zájem využila také pro vedení některých zájmových kroužků, které mateřská škola nabízí. Všechny učitelky pracují na plné úvazky. Jejich souběžné působení při práci s dětmi probíhá zejména při pobytu venku a vedení zájmových kroužků. Tato doba však v jednom případě nebyla účelně využita.

Pravidla chodu mateřské školy jsou funkčně stanovena v organizačním a provozním řádu, zodpovědnost a kompetence zaměstnanců jsou upřesněny v pracovních náplních. Aktuální úkoly učitelek jsou zahrnuty do školního vzdělávacího programu. Dobře fungující informační

systém odpovídá potřebám provozu zařízení a umožňuje operativní řízení mateřské školy. Ředitelka pravidelně svolává pedagogickou radu, několikrát do roka jsou pořádány provozní porady. Pro rychlý přenos informací či řešení vzniklých situací uskutečňuje i operativní porady. Ze zápisů pedagogické rady vyplývá, že jsou spíše projednávány organizační záležitosti než pedagogické.

Při vedení kolektivu školy kladе ředitelka důraz na týmovou spolupráci. Bere zřetel na názory učitelek i provozních pracovníc a vytváří podmínky pro jejich seberealizaci. Má velmi dobré organizační schopnosti, svoji řídicí práci neustále inovuje. Její vztah k podřízeným je partnerský a má motivující charakter. Metodická činnost je zaměřena zejména na organizování výchovně-vzdělávacího procesu a na uvádění začínající učitelky do praxe. Stanovila požadavky na zpracování třídních programů a zásady pro organizaci dne. Pověřila zkušenou učitelku uváděním začínající učitelky do praxe. Diskuse a vzájemné výměny názorů probíhají neformálně.

Kontrolní činnost ředitelka plánuje v návaznosti na školní vzdělávací program, je zaměřena na všechny oblasti chodu školy. Potřebné informace získává formou hospitací a kontrolními vstupy. Výsledky s pracovníci projednává, staví především na pozitivním hodnocení. Četnost hospitací je dostačující, stanovené cíle jsou vyhodnocovány. Následná kontrola zjištěných nedostatků není prováděna.

Další vzdělávání učitelek je plánované, reaguje na aktuální potřeby mateřské školy. Ředitelka věnuje pozornost vlastnímu vzdělávání a podporuje také odborný růst učitelek. Umožňuje jim účast na vzdělávacích akcích a nabízí jim odborné publikace a metodické materiály. Poznatky ze vzdělávacích akcí včetně samostudia se učitelky i ředitelka snaží uplatňovat v praxi.

Ředitelka hodnotí zaměstnance na základě kritérií, která stanovila pro jednotlivé funkce. Výsledky hodnocení využívá při stanovování nenárokových složek platu a dále i pro svoji řídicí činnost. Sebehodnocení zaměstnanců není dosud uplatňováno.

Personální podmínky jsou ve sledovaných oblastech velmi dobré.

HODNOCENÍN MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Účelově postavené budovy propojené spojovací chodbou a obklopené velkou zahradou vyhovují z hlediska funkčnosti a prostorového uspořádání potřebám provozu a počtu zapsaných dětí. Slunné světlé třídy poskytují dostatek místa pro rušnější i odpočinkové činnosti. Děti mají snadný přístup do šaten i sociálního zázemí. Prostředí školy je vhodně přizpůsobeno různým aktivitám. Třídy a herny jsou zařízeny starším, ale dobře udržovaným nábytkem. Výška stolků a židlí ne vždy vyhovuje vzrůstu dětí ve věkově smíšených třídách. Prostorové podmínky pro různé činnosti dětí se velmi vylepšily tím, že byly zrušeny stálé ložnice. V souladu s hygienickými požadavky byl účelně vytvořen prostor pro ukládání matrací a lůžkovin. Jejich manipulací se také rozšířily možnosti pro rozvoj sebeobslužných a pracovních dovedností dětí. Každá třída má dále k dispozici kabinet na pomůcky a šatnu pro učitelky.

Pro spontánní i řízené činnosti mají děti dostatečné množství hraček a různých doplňků, didaktických pomůcek, stavebnic, výtvarného a pracovního materiálu. K dispozici jsou klavíry, elektrické varhany, dětské rytmické nástroje, televize, radiomagnetofony, přehrávače kazet a CD. Ve třídách je rovněž dostatek tělovýchovných pomůcek. Stálé hrací koutky pro námětové hry jsou vytvořeny v malé míře. Všechny pomůcky jsou dětem většinou dobře přístupné. Dětských knížek je málo, některé jsou již značně opotřebované. Učitelská knihovna

je postupně doplňována současnou odbornou literaturou. Pro řídicí práci má ředitelka k dispozici počítač a internet.

Prostorná, dobře udržovaná zahrada s množstvím vzrostlých stromů je využívána v průběhu celého roku. Každá třída má své vlastní pískoviště a soukromí pro rozmanité hry, sportovní a rekreační aktivity i odpočinek. Jsou zde umístěny houpačky, různé průlezkové, kolotoče, domečky pro hry dětí, zastřešený altán apod. V jedné části zahrady, která slouží zejména pro společné pořádání slavností, jsou stoly a lavice.

Zlepšování materiálních podmínek je věnována soustavná péče. Plán obnovy a oprav je součástí školního vzdělávacího programu. Obměna vybavení a údržba zařízení probíhá v postupných krocích ve spolupráci se zřizovatelem. Využití stávajících pomůcek je jednou z činností, které ředitelka sleduje při hospitacích.

Materiálně-technické podmínky jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Výhledová koncepce školního vzdělávacího programu, který vychází ze zásad Rámcového programu pro předškolní vzdělávání, určuje dlouhodobé, časově neomezené cíle v oblasti výchovy a vzdělávání. Na základě podrobného hodnocení uplynulého období a při zohlednění místních podmínek ředitelka zpracovala roční plán školy, ve kterém konkretizuje hlavní cíle jednak v oblasti výchovně-vzdělávací a jednak v oblasti materiálně-technického zabezpečení školy. Roční plán stanovuje hlavní témata pro třídní vzdělávací programy, úkoly pro řídicí práci a pro další vzdělávání učitelů.

Na školní vzdělávací program navazují plány ve třídách, které jsou zpracovány do měsíčních a následně týdenních tematických celků. V oblasti kompetencí, záměrů a příležitostí učitelky čerpají z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. V programech jsou plánovány většinou činnosti přímo řízené učitelkou, nabídka spontánních aktivit se objevuje spíše ojediněle. Součástí třídních vzdělávacích programů je práce s dětmi s odloženou školní docházkou a logopedická prevence.

Výchovně-vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace k evidenci dětí je vedena v souladu s právními předpisy. Přehledy docházky poskytují potřebné údaje. V přehledech výchovné práce je zachycen pouze sled řízených činností v průběhu dne, spontánní činnosti jsou v některých případech uváděny ojediněle. Při kontrole evidenčních listů byly zjištěny formální nedostatky při jejich vyplňování (např. chybí název školy, údaje o dětech s odloženou školní docházkou), nedostatky byly napraveny v době konání inspekce.

Učitelky ve třídách vedou záznamy o dětech, které jsou však spíše formálního charakteru. Pro děti s odloženou školní docházkou z důvodu školní nezralosti jsou zpracovány individuální plány osobnostního rozvoje.

Kontrolovaná povinná dokumentace k evidenci dětí i další dokumentace průkazně zachycují průběh vzdělávání a výchovy.

Ředitelka stanovila pro plánování třídních programů základní pravidla. Jejich funkčnost a naplňování sleduje především při hospitační činnosti.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je účinný.

Organizace sledované výchovně-vzdělávací práce byla většinou účelná. Režim dne je uzpůsoben podmínkám jednotlivých tříd a ve většině případů odpovídá psychohygienickým zásadám. Hry podle volby dětí a činnosti přímo řízené učitelkou se zpravidla prolínaly. Děti měly vždy dostatek prostoru pro volný pohyb a relaxaci, do denního programu je pravidelně zařazováno také společné cvičení a pobyt venku. Ne vždy se dařilo plně realizovat rozvolněný režim. Občas převažovaly řízené činnosti nad volnou hrou a někdy se učitelkám zcela nepodařilo vhodně spojit organizaci činností se zájmy dětí. Organizace činností spojených se životosprávou a hygienou probíhala klidně. V některých případech však byla zdoluhavá, vznikaly při ní zbytečné prostoje. Děti nejsou zapojovány do přípravy stolování, úklid nádobí naopak provádějí samostatně. V mateřské škole je zaveden pitný režim, nabídku nápojů děti využívaly. Při organizaci odpočinku jsou respektovány individuální zvláštnosti dětí.

Rodiče mají volný přístup do tříd, potřebné informace si s učitelkou sdělují při předávání dětí, mají též možnost požádat o konzultace ředitelku. V šatně i na chodbách jsou vystaveny práce dětí, na nástěnkách jsou potřebné informace vztahující se k výchovně-vzdělávacímu programu.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Hospitace proběhly ve všech třídách u čtyř učitelek. Chybějící kvalifikace a malá zkušenost jedné z nich částečně nepříznivě ovlivnila kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu. U ostatních, a především u začínající učitelky, se pozitivně projevilo velmi dobré zvládnutí práce s věkově smíšenou skupinou dětí.

Spontánní a řízené činnosti

Motivace spontánních činností byla pozitivně ovlivněna především podnětností prostředí. Děti měly dostatek místa pro hru, volný pohyb i relaxaci. K tvořivým hrám je motivovala i snadná dostupnost hraček a pomůcek. Výběr her a činností vycházel především ze zájmu dětí, jež mohly volně komunikovat, ptát se, samostatně se rozhodovat s kým a s čím si budou hrát. V některých případech ale byla nabídka spontánních činností velmi chudá, nebyla využita možnost provázat některé z nich do motivačního celku. Mnohdy děti neměly možnost rozvinout námětovou hru. Naopak v jednom případě byla nabídka zejména námětových her bohatá a vzhledem ke zvolené motivaci smysluplná. Děti se většinou se zájmem zapojovaly do výtvarných a pracovních činností, konstruktivních a hudebně-pohybových her, které rozvíjely jejich samostatnost, myšlení, fantazii a tvořivost. Motivace řízených činností byla přirozená, učitelky ve většině případů navazovaly na zkušenosti a zážitky dětí. Jejich nabídka byla tematicky vhodně provázaná. Při hodnocení výsledků dětí bylo využíváno zejména pochvaly a povzbuzení. Neformální hodnocení probíhalo průběžně, vždy bylo pozitivní a adresné.

Plánování a bezprostřední příprava výchovně-vzdělávací činnosti byly ve většině případů promyšlené. Byly však orientované zejména na řízené aktivity. Učitelky většinou účelně využívaly materiální zázemí. Hry a spontánní činnosti byly zpravidla ponechány na výběru dětí. Někdy se ale děti musely podřizovat aktivitám přímo organizovaným učitelkou, na spontánní hru měly málo času. V tomto případě nebyl zcela využit prostor pro možnosti dětí, zejména v posilování sebedůvěry a jejich samostatnosti. V malé míře bylo zařazeno experimentování, objevování a práce s chybou. Přesto mohly děti uplatnit své individuální možnosti, potřeby a zájmy. Učitelky jim pomáhaly rozvíjet kladné vzájemné vztahy a vedly je k vzájemné toleranci. Pro řízené činnosti volily zejména skupinovou a individuální práci. Požadavky, kladené na děti, byly převážně diferencovány s ohledem na jejich věk

a schopnosti. Tam, kde učitelky volily metody aktivního prožitkového učení, dokázaly děti nadchnout a plně zaujmout. Navazovaly na jejich zážitky, důraz kladly na konkrétní praktické a manipulační činnosti. Při společném vedení všech dětí najednou se záměr učit se prostřednictvím vlastních činností nedařilo vždy realizovat. Méně efektivní byly činnosti zaměřené na plnění pokynů učitelky, které málo podporovaly dětskou aktivitu a samostatnost. V průběhu výchovně-vzdělávacího procesu vládla ve třídách příjemná atmosféra. Přispívaly k tomu vstřícný vztah učitelek k dětem a pozitivní hodnocení. Učitelky vedly děti klidně a taktně, vytvářely dostatek podnětů pro rozvoj dětského slovníku a pro upevňování řečových dovedností. Komunikace mezi učitelkami a dětmi byla oboustranně vstřícná, nenásilně vedené rozhovory podněcovaly děti k řečové aktivitě, učitelky cíleně rozvíjely jejich samostatný řečový projev.

Průběh a organizace spontánních činností jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a organizace řízených činností jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

V průběhu dne se děti zapojovaly do různých aktivit, které rozvíjely jejich dovednosti, fantazii a tvořivost. Dokázaly při nich většinou uplatnit samostatnost, měly prostor pro řečový i pohybový rozvoj, navazování kamarádských vztahů. Děti velmi dobře zvládají pohybové dovednosti, dobře se orientují v prostředí, mnoho z nich se dokáže na přiměřenou dobu soustředit a spolupracovat. Zdvořilostní návyky si osvojují zcela přirozeně. Děti jsou vedeny k samostatnosti a vzájemné pomoci při sebeobsluze i pracovních činnostech. Přiměřeně svým schopnostem umí pečovat o své věci a pořádek. Znájí řadu hudebně-pohybových her, písni, básní a mají bohaté zkušenosti z pozorování na vycházkách, dovedou zacházet s různým výtvarným a pracovním materiálem. Učitelky vedou děti ke spolupráci, učí je zachovávat pravidla společenského soužití.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad údajů uvedených ve zřizovací listině s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení mateřské školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Vedení školy předložilo Zřizovací listinu, Dodatek č. 1 ke zřizovací listině a Rozhodnutí o změně zařazení předškolního zařízení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 15. prosince 1999:

- Zřizovací listina byla vystavena pro organizaci „1. mateřská škola Františkovy Lázně, příspěvková organizace“;
- Dodatek č. 1 ke zřizovací listině byl vystaven pro „1. mateřská škola Františkovy Lázně, Česká 350“;
- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je vystaveno pro „1. mateřská škola, Františkovy Lázně, Česká 350“.

V předložených dokladech byly zjištěny různé názvy školy: ve zřizovací listině nebyl uveden úplný název. V dodatku ke zřizovací listině není uvedena interpunkce, naopak v rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení uvedena je.

Údaje uvedené ve zřizovací listině mateřské školy a v dodatku č. 1 ke zřizovací listině nejsou v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení mateřské školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 25. dubna 2001, vydaná Městem Františkovy Lázně s účinností od 1. července 2001, bez uvedení čj.;
2. Dodatek č. 1 ke zřizovací listině, bez uvedení čj. a data vydání, s účinností od 28. dubna 2003;
3. Rozhodnutí o změně zařazení předškolního zařízení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Cheb ze 15. prosince 1999 s účinností od 1. ledna 2000, čj. 17/2000;
4. Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. září 2003;
5. Povinná dokumentace k evidenci dětí (přehledy docházky dětí 1. – 4. třídy pro školní rok 2003/2004, evidenční listy dětí, přehledy výchovné práce 1. – 4. třídy pro školní rok 2003/2004);
6. Stanovení počtu tříd a počtu dětí ve třídě mateřské školy a povolení výjimky z počtu dětí ve třídách mateřské školy pro školní rok 2003/2004, ze dne 17. května 2004, čj. 44/04;
7. Inspekční zpráva ze dne 29. května 2000, č. j. 052 153/00-1147;
8. Výhledové školní kurikulum KLUB-KO 2003;
9. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003;
10. Roční plán školy pro školní rok 2003/2004;
11. Třídní vzdělávací programy 1. – 4. třídy za období září 2003 – květen 2004;
12. Záznamy o dětech 1. – 4. třídy;
13. Pracovní náplně a kritéria pro hodnocení pedagogických a provozních pracovníků;
14. Plán kontrolní činnosti pro školní rok 2003/2004;
15. Hospitační záznamy ředitelky školy;
16. Zápisy z jednání pedagogické rady a provozních porad;
17. Pokyny pro uvádění začínající učitelky do praxe pro školní rok 2003/2004;
18. Plán dalšího vzdělávání učitelek ve školním roce 2003/2004;
19. Doklady o dosaženém vzdělání učitelek s osobními čísly 3, 7, 20, 173.

ZÁVĚR

Vstřícný vztah učitelek k dětem a jejich zájem o prohlubování profesních dovedností umožňují velmi dobře uskutečňovat program mateřské školy. Ředitelka má přehled o práci zaměstnanců a poskytuje jim prostor pro iniciativu. Organizace chodu mateřské školy je promyšlená a funkční.

Zlepšování materiálních podmínek je z hlediska potřeb provozu a vzdělávací činnosti promyšlené a soustavné.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce zajišťují vhodné podmínky pro individuální osobnostní rozvoj dětí. I přesto, že se některé učitelky více zaměřovaly na obsah a plnění úkolů než na učení prožitkem a zbytečná organizovanost některých činností poskytovala malý prostor pro rozvoj větší samostatnosti dětí, je v jejich práci zřetelná snaha hledat nové

cesty ve vzdělávání předškolních dětí. V atmosféře vzájemné důvěry si děti měly možnost rozšířit své zkušenosti nejen v oblasti poznávací, ale i sociální.

Od poslední inspekce provedené v květnu 2000 došlo k několika změnám. Do funkce nastoupila nová ředitelka a k menším obměnám došlo rovněž v pedagogickém sboru. Plánování výchovně-vzdělávací práce se opírá o doporučení Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Alena Nováková	Alena Nováková, v. r.
Členky týmu	Marie Behenská	Marie Behenská, v. r.
	Jarmila Šurová	
	Libuše Fuksová	

V Karlových Varech dne 7. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. června 2004

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Taťjana Turková	Taťjana Turková, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	23. července 2004	e2-1077/04-1147
Zřizovatel	7. července 2004	e2-1077/04-1147

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
	-----	Připomínky nebyly podány.